

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาของสังคมหนึ่งสังคมใดที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัย กลยุทธ์ เงื่อนไข และสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ หลากประการแล้ว ความสงบเรียบร้อยภายในสังคมก็ถือได้ว่า เป็นรากฐานอย่างหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาของสังคมนั้น ๆ เป็นไปได้โดยรวดเร็วและต่อเนื่อง นำมาซึ่งความสงบสุขของประชาชนในที่สุด

ปัจจัยอย่างหนึ่งที่สามารถชี้ให้เห็นถึงความสงบเรียบร้อยในสังคมนั้น ๆ ก็คือ "อาชญากรรม" ด้วยเหตุนี้ หากในสังคมใดที่มีอัตราการ เกิดของอาชญากรรมสูงขึ้น ย่อมจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงความไม่สงบเรียบร้อยของสังคม นำมาซึ่งผลกระทบต่อการพัฒนาความก้าวหน้าของสังคม และความผาสุกของสังคมนั้น ๆ โดยทั่วไปประเทศต่าง ๆ มักถือว่า "อาชญากรรมที่เกิดขึ้นและทำความเสียหายนั้น เป็นการชำระค่าของอิสรภาพที่รัฐหรือสังคมยอมให้บุคคลมีอิสระ และค่าของการที่ได้พัฒนาภาวะเศรษฐกิจและสังคมให้ดีขึ้นด้วย แต่การที่ประเทศต่าง ๆ ชำระค่าความเจริญแพงกว่าความเจริญที่ได้รับ เพราะอาชญากรรมที่เกิดขึ้นก่อความเสียหายได้มากมาย และผลเสียหายนั้นช้อนเร้นอยู่ ยากที่จะติดตาม นับเป็นค่าความเสียหายของอาชญากรรมได้ครบถ้วน"¹

เนื่องจากอาชญากรรมเป็นปัญหาสากลที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ และต่อความสงบสุขของมวลมนุษยชาติของทุกสังคมทั่วโลก โดยแตกต่างกันก็เป็นแต่เพียงในระดับความถี่ ความรุนแรง และความสลับซับซ้อนเท่านั้น ก็อาจเนื่องด้วยปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่

---

¹ ประดิษฐ พานิชย์การ และคณะ, รายงานการประชุมสหประชาชาติ ว่าด้วยการใช้ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ ในการกำหนดนโยบายและวางแผนป้องกันสังคม ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ระหว่างวันที่ 20-31 สิงหาคม 2526. (กรุงเทพฯ: ร.พ.กรมราชทัณฑ์ 2517), หน้า 3.

แตกต่างกัน ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา อาชญากรรมมิติใหม่ได้ปรากฏรูปแบบขึ้นในหลายลักษณะ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ² เช่น อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การค้ายาเสพติดข้ามประเทศ การก่อการร้ายข้ามชาติ อาชญากรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจและอาชญากรรมที่มีการดำเนินการ เป็นองค์การอื่น ๆ เป็นต้น

อาชญากรรมในรูปการรวมกลุ่มกันของบุคคลเพื่อประกอบอาชญากรรมในลักษณะ เป็น แก๊งค์ หรือองค์การนี้ นับว่าเป็นอาชญากรรมมิติใหม่ที่นับวันจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งจะกลายเป็น อาชญากรรมที่ร่วมมือกันในลักษณะระหว่างชาติมากขึ้น³ จากการเปิดเผยของเจ้าหน้าที่สอบสวน กลาง หรือ เอฟ บี ไอ แห่งสหรัฐอเมริกา ว่าขณะนี้ได้มีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง แก๊งค์อาชญากรรมทั่วโลก⁴ อันได้แก่ แก๊งค์ 14 เค และ แก๊งค์โวแห่งฮ่องกง แคมบูเจียน แห่งไต้หวัน ยัง เดิร์กแห่งสิงคโปร์ ไซ่ง่อนควาบอยแห่งเวียดนาม ยากุซ่าแห่งญี่ปุ่นและมาเฟีย ของสหรัฐ เป็นต้น แก๊งค์อาชญากรรมเหล่านี้ ปัจจุบันได้ติดต่อร่วมมือกันทางด้านการค้ายาเสพติด การพนัน การค้าของเถื่อน และการนำหญิงเพื่อค้าประเวณี โดยเฉพาะแก๊งค์ 14 เค ซึ่งมีฐาน ที่มั่นอยู่ในฮ่องกง นับว่าเป็นแก๊งค์ที่มีเครือข่ายมากที่สุดในโลก โดยมีฐานปฏิบัติการใน สาธารณะรัฐประชาชนจีน ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา ยุโรปตะวันตก และออสเตรเลีย โดยเฉพาะ ในกรณี ปี ค.ศ. 1997 ทางอังกฤษจะต้องคืนเกาะฮ่องกงให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งไม่เพียงแต่นักธุรกิจของจีนจะอพยพไปดำเนินกิจการในต่างประเทศ อาชญากรดังกล่าวก็ต่าง มุ่งไปแสวงหาแหล่งดำเนินการใหม่เช่นกัน

² รายละเอียดดูใน ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์, "มิติใหม่เกี่ยวกับอาชญากรรม" ในการประชุม กองเกรสสหประชาชาติ ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด, วารสารอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, ปีที่ 3 ฉบับที่ 2. (ธันวาคม 2528) : 5 - 11.

³ รายละเอียดดูใน "แนวโน้มของอาชญากรรม" ในรายงานการประชุมใหญ่ของ สหประชาชาติ ครั้งที่ 6 ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ณ กรุง คาราคัส ประเทศเวเนซุเอล่า. ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม - 12 กันยายน 2523, หน้า 6.

⁴ ใน "โลกใบใหญ่" นิตยสารสารคดี (Feature' Magazine) ฉบับที่ 18 ปีที่ 2 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2529) : 20.

จากปัญหาและผลกระทบจากอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าว เมื่อมีการประชุมนานาชาติ ว่าด้วย "อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมระหว่างชาติ" อาชญากรรมในรูป การรวมกลุ่ม เป็นแก๊งค์หรือองค์กรนี้ จึงได้ เป็นปัญหาที่สำคัญอันหนึ่งที่ได้นำมาสู่การพิจารณาและถูกบรรจุใน วาระการประชุม เช่น ในกรณีการประชุมคอนเกรส สหประชาชาติ ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด ครั้งที่ 7 ณ นครมิลาโน ประเทศอิตาลี ค.ศ. 1985 อันเป็นการ ประชุมระหว่างชาติครั้งล่าสุด ก็ได้มีการพิจารณาอาชญากรรมดังกล่าวในหัวข้อที่ 1 ว่าด้วย "มิติใหม่เกี่ยวกับความเป็นอาชญากร และการป้องกันภายใต้สภาวะแวดล้อมของการพัฒนา : สิ่ง ท้าทายสำหรับอนาคต" โดยในหัวข้อดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้วาระการประชุมดังกล่าว สำหรับ กำหนดและกระชับความร่วมมือระหว่างประเทศ ในด้านการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม รวม ทั้งแสวงหาหลักการและวิธีการใหม่ ๆ สำหรับการดำเนินงานในอนาคต เกี่ยวกับการป้องกัน อาชญากรรม⁵

ขณะนี้ประเทศต่าง ๆ ไม่ว่า เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศกำลังพัฒนาดังมี ความวิตกกังวลและได้พยายามหามาตรการ เพื่อควบคุมและปราบปรามกับอาชญากรรมในรูป องค์กรการ เช่น โดยการตรากฎหมายมาใช้บังคับ จัดวางนโยบายต่อปัญหาดังกล่าวโดยตรง และจัดตั้งองค์กรพิเศษ เพื่อรับผิดชอบกับอาชญากรรมดังกล่าวโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น ใน สหรัฐอเมริกา รัฐสภาสหรัฐได้ตรากฎหมายพิเศษออกมาฉบับหนึ่ง เมื่อ ค.ศ. 1970 เรียกว่า Racketeer Influenced and Corrupt Organizations (RICO) ซึ่งอาจเรียกเป็น ไทยว่า "กฎหมายปราบปรามองค์กรนอกกฎหมายและองค์กรอิทธิพลที่เป็นอั้งยี่" ซึ่งกฎหมาย ดังกล่าวนั้นว่า เป็นบทบัญญัติทางอาญาที่มีลักษณะครอบคลุมจักรวาลมากที่สุด เท่าที่รัฐสภาสหรัฐเคย ตรากฎหมายมา⁶ ทั้งนี้โดยมีเจตนารมณ์มุ่งพิทักษ์ความสงบสุขและผลประโยชน์ของสาธารณชน โดยแท้ จึง เป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษต่างจากกฎหมายอาญาทั่วไป กล่าวคือนอกจากว่าเป็น

⁵ ประชัย เบียมสมบุรณ์, "มิติใหม่เกี่ยวกับอาชญากรรม," หน้า 10

⁶ จีรศักดิ์ พรหมทอง และพนัส ทศนียนานท์, "อั้งยี่ : องค์กรนอกกฎหมาย และ องค์กรอิทธิพล", วารสารอัยการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 39 (มีนาคม 2524) : 88.

บทบัญญัติที่ครอบคลุมกวาด (Sweeping statute) แล้วยังเป็นกฎหมายที่พยายามเปลี่ยนแปลงหลักการดั้งเดิมของกฎหมายอาญาในข้อที่ว่า "ต้องตีความโดยเคร่งครัดหรืออย่างแคบ เน้นตามความหมายสามัญแห่งตัวอักษร" เพราะ RICO ได้บัญญัติไว้ว่า "บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ให้ใช้บังคับอย่างกว้าง (liberally) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งกฎหมาย ในอันที่จะขจัดภัยของสังคม"⁷ นอกจากนี้ นโยบายทางอาญาของรัฐก็ได้มีมาตรการสนับสนุนการปราบปรามอย่างจริงจัง เช่น ได้มีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในความผิดในลักษณะดังกล่าวเป็นพิเศษ

ประเทศในเอเชียหลายประเทศ ต่างก็พยายามทามาตรการและวิธีการ เพื่อขัดขวางและตอบโต้การคุกคามของอาชญากรรมดังกล่าวเช่นกัน เป็นต้นว่า รัฐบาลฮ่องกงได้จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษเพื่อแทรกซึม เข้าไปสืบสวน ติดตามพฤติกรรมของแก๊งค์ต่าง ๆ⁸ หรือประเทศสิงคโปร์ได้มีการตรากฎหมาย The Criminal law (Temporary Provision) Act 1955 โดยกฎหมายดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความปลอดภัยของสาธารณะ ความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ป้องกันการหยุดงานในบริการสำคัญโดยควบคุมบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับ การกระทำผิดอาญาสำคัญ ซึ่งถ้าปราศจากบทบัญญัติของกฎหมายในลักษณะเช่นนี้แล้ว ก็จะไม่สามารถดำเนินการปราบปรามสมาคมลับ และการค้ายาเสพติดได้⁹ หรือในประเทศญี่ปุ่นได้มีการประกาศใช้กฎหมาย เพื่อสกัดกั้นการลักลอบขนเงิน รวมทั้งการโอนเงินโดยผ่านธนาคารของแก๊งค์ยาสูบ เข้าไปในสหรัฐ

สำหรับประเทศไทย ในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มกันของบุคคล เพื่อประกอบอาชญากรรม โดยทั้งนี้นับแต่เมื่อได้มีการจัดตั้งสมาคมลับอันมีขึ้น

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 89.

⁸ รัชนิกรม์ โชติชัยสถิตย์, "องค์การอาชญากรรม," วารสารอัยการ ปีที่ 9 ฉบับที่ 98, (กุมภาพันธ์ 2529) : 52.

⁹ สุรพล ไตรเวทย์, รายงานการประชุมปฏิบัติการเพื่อศึกษากฎหมายควบคุมผู้กระทำผิดคดียาเสพติดของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์, ระหว่างวันที่ 10-15 ธันวาคม 2527, (เอกสารโรเนียว 7 หน้า).

(ราวสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น) ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการตรากฎหมายอันมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการระงับยับยั้ง และปราบปรามการรวมกลุ่มของบุคคลในอันที่จะนำไปสู่การกระทำ ผิดกฎหมาย และส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งกฎหมายดังกล่าว คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยอั้งยี่ ร.ศ.116 ซึ่งหลักการของกฎหมายดังกล่าวก็ได้ตกทอดมาใน ประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบัน คือ ความผิดฐานอั้งยี่, ช่องโจร ดังปรากฏในภาค 2 ลักษณะ 5 ว่าด้วยความคิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

อย่างไรก็ตาม เท่าที่ผ่านมามีปรากฏว่าบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว มีปัญหาในทาง ปฏิบัติอันเกี่ยวกับการบังคับใช้เป็นอย่างมาก กล่าวคือ ในส่วนของความผิดฐานอั้งยี่ (มาตรา 209) นับได้ว่าเป็นบทบัญญัติหนึ่งของกฎหมายอาญาที่มีการบังคับใช้น้อยมาก ทั้ง ๆ ที่หากมีการ พิจารณามุ่งบังคับใช้กันอย่างจริงจังแล้ว จะเห็นได้ว่ามีพฤติกรรมที่เข้าข่าย เป็นความผิดตามบทบัญญัติ ดังกล่าวอยู่มาก (ซึ่งรวมทั้งการกระทำผิดในรูปแก๊งค์หรือองค์การนี้เอง) หรือในส่วนของความผิด ฐานช่องโจรเอง ในทางปฏิบัติแม้จะปรากฏว่า ได้มีการบังคับใช้อยู่เป็นจำนวนมาก แต่เมื่อเทียบกับสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษผู้กระทำผิดแล้ว จะมีอัตราส่วนที่แตกต่างกันเป็นอย่างมาก นอกจากนี้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ก็มักจะล่อไปในทางที่ไม่ชอบ และมักจะถูกคำวินิจฉัย จากประชาชนอยู่เสมอ ๆ ซึ่งร้ายกว่านั้น บางยุคบางสมัยฝ่ายบริหารก็ได้มีการนำเอาหลักการของ กฎหมายดังกล่าวไปขยาย เพื่อผลปฏิบัติ ในด้านการปกครอง

จากปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยอันเป็นอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการบังคับใช้อยู่หลายประการ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ประการที่ 1 ในส่วนนโยบายของรัฐในอดีตที่ผ่านมาหากพิจารณาตามนโยบายของรัฐ ที่เกี่ยวกับด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จะเห็นได้ว่า รัฐไม่ได้มีนโยบายที่ แน่ชัดและมีความจริงจัง ในการปฏิบัติต่อปัญหาอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าวเท่าที่ควร กล่าวคือหาก พิจารณาตามแผนมหาดไทยแม่บทตั้งแต่ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2515 - 2519) ถึงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2525 - 2529) จะเห็นได้ว่า ในแผนมหาดไทย ฉบับที่ 3 อันจะสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2529 นี้ ได้เริ่มมีการให้ความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาการปราบปรามผู้มีอิทธิพล แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วผลการบังคับใช้กฎหมายต่อ อาชญากรรมในลักษณะดังกล่าวมักจะไม่เป็นผลในทางปฏิบัติเลย โดยเฉพาะในช่วง 3 ปีที่

ผ่านมา จะเห็นได้ว่า การบังคับใช้กฎหมายของรัฐได้ เน้นหนักที่การปราบปรามอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย¹⁰ เช่น การปราบปรามการพนัน การค้าประเวณี อย่างเข้มงวด ซึ่งนโยบายและการปฏิบัติดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดผลกระทบประการสำคัญต่อทิศทางการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ดังปรากฏว่า ในปี พ.ศ. 2528 จากการแถลงของกระทรวงยุติธรรมว่า สถิติคดีชั้นศาลที่มีอัตราสูง¹¹ ได้แก่ คดีการพนัน คดียาเสพติดประเภทกัญชา จากกรณีดังกล่าวจึงอาจกล่าวได้ว่า กระบวนการยุติธรรมของไทยได้ทุ่มเททรัพยากรมหาศาลไปในการควบคุมอาชญากรรมที่มีภัยอันตรายต่อสังคมในระดับต่ำ ในขณะที่เดียวกันได้ละเลยต่อการควบคุมอาชญากรรมที่มีภัยอันตรายต่อสังคมในระดับสูง เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจอาชญากรรมองค์การ ซึ่งจะเป็นปัญหาที่จะมีแนวโน้มมากขึ้นและก่อความรุนแรงต่อสังคมไทยในอนาคต

ประการที่ 2 เนื่องจากการที่รูปแบบของอาชญากรรมอันเป็นความผิดฐานอั้งยี่ ช่องโจร นี้มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ มีลักษณะการดำเนินการ เป็นการปกปิด ประกอบกับการที่กฎหมายกำหนดความรับผิด เนื่องจากลักษณะของการกระทำนั้นได้แสดงถึงพฤติกรรมและแนวโน้มต่อไปในทางที่จะเกิดความผิดร้ายแรงต่อไป ถึงแม้การกระทำนั้นจะยังไม่ได้ลงมือกระทำการอันเป็นการใกล้ชิดกับวัตถุประสงค์ของผู้กระทำความผิด เลยกก็ตาม ซึ่งความผิดในลักษณะดังกล่าวทาง Common Law เรียกว่า เป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นการเริ่มต้น (Inchoate Crime)¹² ความผิดดังกล่าวนี้ จะเกิดขึ้นทันทีเมื่อการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดอันแสดงให้เห็นว่า กำลังจะกระทำความผิดหรือร่วมกันตกลงใจที่จะกระทำความผิดฐานอื่น ๆ การตกลงกันดังกล่าวถือเป็นก้าวแรกในการกระทำผิดต่อกฎหมายอันเป็นการเพียงพอที่กฎหมาย

¹⁰ ุระชัย เบียมสมบูรณ์ และคณะ, "อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม : ปัญหา อุปสรรค และแนวทางควบคุม," เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการจัดโดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ณ ห้องเพิลิตจิต โรงแรมอิมพีเรียล เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2529, หน้า 9.

¹¹ เรื่องเดียวกัน.

¹² Cross & Jones, Introduction to criminal law, 10th ed. (London Butterworths, 1984), P.395.

จะกำหนด เป็นความผิดได้¹³

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ผู้กระทำความผิดจะได้มีการแสดง เจตนาออกมาภายนอกแล้ว (ซึ่งกฎหมายได้ถือเอาพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นความผิดในตัวเอง) แต่ในความเป็นจริงแล้ว พฤติการณ์ดังกล่าว ย่อม เป็นการยากยิ่งที่บุคคลภายนอกจะสามารถล่วงรู้ถึงพฤติการณ์ดังกล่าว ซึ่งนับว่า เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งโดยเฉพาะ เจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายชั้นต้น เช่น เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุม เป็นต้น และยังไปกว่านั้น เมื่อมีการพิสูจน์ ความผิด พิจารณาของศาล ก็มักจะถูกยกฟ้อง ทั้งนี้เนื่องจากการขาดพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ ความผิดในการกระทำนั้นเอง

นอกจากนี้ เนื่องจากอาชญากรรมในลักษณะ เป็นแก๊งค์หรือองค์กรนี้มีการดำเนินการ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนบางกลุ่ม¹⁴ ได้ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการด้านการเงิน ยาเสพติด โสเภณี การพนัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นแหล่งรายได้หลักและสามารถทำให้ อาชญากรรมดังกล่าวสามารถคงอยู่ได้ ซึ่งจุดนี้เองความต้องการของประชาชนจึงถือว่าเป็นพื้นฐานให้มีการดำเนินการของอาชญากรรมดังกล่าว และยังความต้องการของประชาชนมีมากเท่าใด รัฐก็ยิ่งต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่สวนทางกับความต้องการอย่างรุนแรงของประชาชนมากขึ้นเท่านั้น

ประการที่ 3 ในด้านองค์กรของรัฐ ก็นับ เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการ บังคับใช้ เนื่องจากโดยทั่วไปแนวนโยบายของรัฐ และ เจตนารมณ์ ของบทบัญญัติกฎหมายจะเป็น ผลบังคับใช้กับสังคมได้ก็โดยองค์กรของรัฐ ในฐานะ เป็นกลไกในการบังคับใช้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโดยสภาพอาชญากรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการปกปิด สามารถตอบสนองความต้องการ

¹³George P. Fletcher, Rethinking Criminal Law, (Little, Brown and Company, (Canada) Limited, 1978), sec 3.3 P.133.

¹⁴Ramsey Clark, "Organized Crime : The Limited Empire," in Crime in America, (Cassel & Company Ltd, 1970), P.68.

ของประชาชนบางกลุ่ม นอกจากนี้อาชญากรรมมักเป็นผู้มีความรู้ มักมีอิทธิพลทั้งทางด้านการเงิน และการเมืองอยู่เบื้องหลัง ด้วยเหตุนี้องค์กรผู้บังคับใช้กฎหมายจึงต้องมีปัจจัยที่พร้อมต่อการปฏิบัติ อีกทั้งจะต้องได้รับการประสานการปฏิบัติจากองค์กรของรัฐและเอกชน แต่ปรากฏว่าที่ผ่านมา รัฐยังไม่มียุทธศาสตร์การปฏิบัติ และรับผิดชอบต่ออาชญากรรม ดังกล่าวโดยตรงทั้งยังขาดการประสานการปฏิบัติที่เป็นระบบนอกจากนี้ในส่วนโครงสร้างขององค์กรก็ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติเท่าที่ควร

ประการที่ 4 ในด้านความร่วมมือของประชาชน ก็นับเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่มีส่วนทำให้การบังคับใช้กฎหมายในความคิดฐานอ้อมยี่ : ช่องโหว่ ไม่ได้ผล กล่าวคือโดยทั่วไปแล้วการควบคุมอาชญากรรมจะไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้ โดยปราศจากการร่วมมือของชุมชนซึ่งโดยเฉพาะในความคิดฐานอ้อมยี่ : ช่องโหว่ ที่โดยรูปแบบและวิธีการของอาชญากรรมดังกล่าวมีลักษณะต่างจากความผิดทางอาญาอื่น ๆ เช่น การเป็นอาชญากรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน การเป็นอาชญากรรมที่มักมีอิทธิพลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และการเมืองสนับสนุน เป็นต้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในปัจจุบันสังคมไทยได้มุ่งให้ความสนใจต่ออาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย ดังปรากฏจากแนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมาปรากฏว่าได้เน้นการปราบปรามอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย เช่นในกรณีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นไปในลักษณะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นการสนองตอบต่อนโยบายของรัฐและเพื่อลดภาวะความกดดันจากสังคมในปัญหาอาชญากรรมทั่วไปบางขณะ เท่านั้น ซึ่งจากนโยบายและการปฏิบัติดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ เป็นต้นว่าในทางปฏิบัติได้มีการละเลยต่อการบังคับใช้กฎหมายหลักของรัฐ เช่นประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

บทบัญญัติหมวดความผิด เกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 209-216) ก็เป็นบทบัญญัติหนึ่งที่ปรากฏในทางปฏิบัติว่ามีการบังคับใช้น้อยมากถึงแม้ว่า ในบางความผิดของบทบัญญัติในหมวดนี้ เช่น ความผิดฐานช่องโหว่ จะมีการบังคับใช้อย่างแพร่หลาย แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวก็ เป็นไปเพื่อสนองนโยบายของรัฐทั้ง

เพื่อผลในด้านการปกครองอัน เป็นการมุ่งสร้างความสงบเรียบร้อยของสังคมมากกว่าการหวังผลในทางคดี ซึ่งต่างกับการบังคับใช้ความผิดทางอาญาโดยทั่วไป ด้วยเหตุนี้จึงมักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์มาโดยตลอดว่า ความผิดดังกล่าวพนักงานตำรวจมักนำมาใช้ในทางที่ไม่ชอบและอาจกล่าวได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้ทุ่ม เททรัพยากรอย่างมหาศาลในการควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมในระดับต่ำแต่กลับละ เลຍต่อการควบคุมอาชญากรรมที่มีภัยอันตรายต่อสังคมในระดับที่สูงกว่า จากกรณีดังกล่าวโดยทางหลักวิชาอาชญาวิทยา กีย่อมพยากรณ์ได้ว่า ปัญหาอาชญากรรมมิติใหม่ เช่น อาชญากรรมในรูปองค์กร อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมพิเศษอื่น ๆ จะยังคงเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคมไทยในอนาคต ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อ เป็นการกระตุ้นให้มีการตื่นตัวและตระหนักในปัญหาอาชญากรรมมิติใหม่ ซึ่ง โดย เฉพาะอาชญากรรมในรูปองค์กร
2. เพื่อพิจารณาในปัญหาและอุปสรรคไม่ว่าในส่วนของทบัญญัติ องค์กรผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมตลอดทั้งข้อบกพร่องอื่น ๆ ที่มีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

ขอบ เขตของการวิจัย

สำหรับขอบ เขตการวิจัยนั้น กำหนดไว้โดยจะทำการศึกษาถึงแนวความคิดและปรัชญาในเรื่องความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน รวมทั้งผลกระทบต่อสังคมในความคิดดังกล่าว ต่อจากนั้นจะ เข้าสู่การพิจารณาโครงสร้างของบทบัญญัติดังกล่าว ซึ่ง โดย เฉพาะในส่วนนี้จะ ได้พิจารณา เปรียบ เทียบกับบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศที่ได้บัญญัติกฎหมาย ในลักษณะทำนองเดียวกันนี้ จากนั้นก็จะพิจารณาถึงประวัติและความเป็นมาของบทบัญญัติในเรื่องอึ้งยี่ :

ข้อโจรในประเทศไทย โดยทั้งนี้จะ ได้แยกพิจารณาออกเป็น 2 ยุคคือ ยุคก่อนใช้ประมวลกฎหมาย และยุคที่มีการใช้ประมวลกฎหมาย ต่อมา ก็จะพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมายอึ้งยี่ :

ข้อโจรในประเทศไทย ทั้งปัญหาจากแนวนโยบายของรัฐซึ่งถือเป็นมาตรการในเมืองต้นที่จะมุ่งขจัดอาชญากรรมดังกล่าวรวมถึงการประสานความร่วมมือกับนานาชาติด้วย ปัญหาในส่วนของบทบัญญัติที่รัฐจะนำมาบังคับ ใช้ให้ เกิดผลในทางปฏิบัติและในประการสุดท้ายจะ ได้พิจารณาถึงปัญหาด้านองค์กรของรัฐทั้งความร่วมมือของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็นขั้นตอน คือ

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการศึกษารายละเอียดและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานวิจัยทางวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ
2. โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมาย และผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. จะทำให้ทราบและเข้าใจในแนวความคิด และปรัชญาอันอยู่เบื้องหลังของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งจะนำมาซึ่งผลในการใช้และการตีความบทบัญญัติดังกล่าวได้ถูกต้องตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังกล่าว
2. ทำให้ทราบและเข้าใจในปัญหาการบังคับใช้บทบัญญัติ เรื่อง อังยี่ : ช่องโจรอย่างแท้จริง อันจะนำมาซึ่งการหามาตรการในการแก้ไข และสามารถบังคับให้กฎหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในขณะเดียวกัน
3. จะทำให้เกิดการกระตุ้นและส่งผลให้เกิดการร่วมมือหาแนวทางทั้งมาตรการต่าง ๆ ซึ่งสามารถส่งผลยับยั้งอาชญากรรมในรูปองค์กร หรือการรวมกลุ่มกันของบุคคลซึ่งนับว่าเป็นอาชญากรรมมิติใหม่ที่จะ เป็นอาชญากรรมที่รุนแรงและกระทบสังคมอย่างมาก
4. จะ เป็นประโยชน์ในการศึกษาด้านวิชาการ เกี่ยวกับกรณีดังกล่าว และการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป